

Cilji in dejavnosti KO in šola

Če KO ne bo integrirana v različne VIZ dejavnosti šole, bistvenih izboljšav in posodobitev na tem področju ne moremo doseči

Z zakoni ali podzakonskimi akti predpisani šolsko razvojni dokumenti, v katere bi bilo mogoče integrirati cilje in dejavnosti s področja KO

- Razvojni in akcijski načrt dela šole
- Letni delovni načrt šole in vzgojni načrt
- Letne in sprotne priprave učiteljev za obvezne in izbirne predmete
- Načrti za delo oddelčnih skupnosti – razrednik, učenci in učitelji
- Letni delovni načrt svetovalne službe
- Načrti izvajanja dni dejavnosti - kulturne, naravoslovne , tehniški dnevi, športne, informativni dan, sejmi srednji šol itd.
- Načrt izvajanja vseh interesnih dejavnosti (pa tudi ID KO v SPI, OIV v Gimn
- Načrt sodelovanja šole s starši in lokalnim ali širšim okoljem
- Načrt/program izvajanja karijerne orientacije – manjkajoči dokument? (glejte ugotovitve analize izvajanja KO v OŠ, ZRSŠ, študijske skupine 2012)

Uskladitev ciljev in načrtovanje dejavnosti je zahteven strokovni izziv tako za vodstvene delavce šol, kakor tudi za učitelje in svetovalno službo.

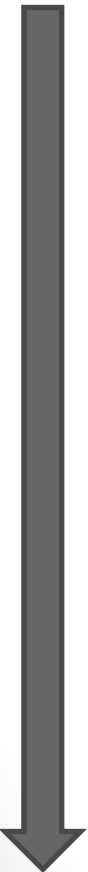
Kako lahko nastaja skupna vizija za izvajanje KO na nivoju šole?

- Posodobljena oz. nova vizija, prioritete, cilji in načrti različnih dejavnosti, lahko nastanejo šele, ko vsi deležniki uskladijo razumevanje novih pojmov oz. bistva in pomena karijerne orientacije (za osebni in socialno razvoj ter za izbiranje čim bolj optimalnih izobraževalnih in poklicnih poti učenca oz. dijaka).
- Šele skupno razumevanje omogoča tudi oblikovanje skupne vizije, izbiro prioritet, načrtovanje dolgoročnih in kratkoročnih ciljev, oblikovanje kazalnikov uspešnosti, načrtovanje procesov, njihovo spremljanje in evalvacijo.

Kako danes šolski svetovalni delavci razumejo pojem KO ?

- Vsebinska analiza spletnih strani šol - počasni premiki v smeri sodobnega razumevanja KO;
- Ugotovitve s srečanj študijskih skupin ŠSD OŠ leta 2012 – informiranje (poklici, izobraževalni programi, trg dela) in individualno svetovanje, v skladu z željo učenca oz dijaka ali na osnovi pobude s strani učiteljev, staršev ali ŠSD.
- Uporaba e- virov in pripomočkov za raziskovanje primernih poklicev in šol, npr. KAM in KAKO, Mojaizbira.si; Spleti si svojo kariero; Obiski na CIPS-ih...
- Redko se KO izvaja kot skupno načrtovana, spremljanja in evalvirana VIZ dejavnost.

Koraki, do posodobitev izvajanja KO v šolskem sistemu in na nivoju posamezne šole

-
1. Splošna promocija posodobljenega razumevanja KO:
Informiranje vodstvenih in svetovalnih delavcev (posveti, delovna srečanja, delavnice, svetovalne konference za učiteljske zборе; vsebina programa ŠR, študijskih programov na fakultetah. mediji)
 2. Izobraževanje in usposabljanje šolskih svetovalnih delavcev (posveti, študijske skupine, seminarji, delavnice, spletne učilnice, mreženje)
 3. Izobraževanje šolskih kolektivov – svetovalni delavci in zunanji strokovnjaki (izkustveno učenje!)
 4. Razvojni načrt - oblikovanje skupne vizije, ciljev, analiza stanja, prioritete, dolgoročni cilji in kazalniki (RN) , kratkoročni cilji in letni delovni načrti;
 5. Projektni tim šole za KO - načrtovanje dejavnosti (mrežni operativni načrti) in šolskih razvojnih projektov (AR)
 6. Mreženje šolskih projektnih timov izobraževanje, priročniki in druga gradiva za učence, strokovne delavce, starše; posveti...

SPROTNA IN KONČNA EVALVACIJA (NA NACIONALNEM IN ŠOLSKEM NIVOJU)

KO - razvojni model načrtovanja

- spoznavanje sebe (kdo sem in kakšen sem - močna in šibka področja učna področja, kognitivne, emocionalne in socialne značilnosti, druge osebne značilnosti, poklicni interesi, vrednote, želje, življenjski stil, itd)
- raziskovanje o značilnostih poklicev (teoretično, praktično)
- raziskovanje o šolskih programih, trgu dela, možnih poti do poklica,
- razvijanje strategij za odločanje in sprejemanje odločitev (npr. CPS)
- razvijanje veščin za prehod

Načrt
izvajanja KO
za

Mrežni načrt – predlog strukture (primer za KK Načrtovanje in vodenje kariere)

➤ Področje KO - npr. spoznavanje sebe in oblikovanje realne pozitivne samopodobe (npr. 6. razred OŠ)

➤ Tematski sklopi

- spoznavanje svojih osebnostnih značilnosti
- spoznavanje lastnih stališč, vrednot
- raziskovanje interesov, želja, poklicnih ciljev
- raziskovanje lastnih kompetenc za uspešno učenje
- moja močna in šibka učna področja
- samopodoba

➤ Operativni cilji in opis konkretnih dejavnosti učenca/dijaka

➤ Izvajalec, sodelavci in drugih pomembni pogoji za izvedbo.

KO – posebnosti za OPP, nadarjene in 2i učence

Uspešno izvajanje KO za omenjene učence/dijake praviloma poteka skupaj z vsemi drugimi, vendar pa se priporoča, da se občasno organizirajo tudi posebne skupine, kjer se obravnavajo specifični problemi in je omogočena tudi izmenjava izkušenj med učenci/dijaki in tudi starši.

Vabljeni so lahko tudi zunanji strokovnjaki, specialisti, gostje s specifično karierno potjo, itd.

Izhodišča za razpravo

a) Strokovna dilema:

Ali načrtovanje in vodenje kariere (KO) vključiti v Programske smernice za delo svetovalne službe v OŠ in srednjih šolah, v okviru področja - **Telesni, osebni in socialni razvoj**

ali

področje - **Šolanje in poklicna orientacija preimenuvati v: Šolanje in KO** ter ga podrobneje opisati pričakovani standard za vse šole – temeljna izhodišča, cilji, temeljne strategije za razvijanje te kompetence ter dodati priporočila za izvedbo.

Ali bi morali:

- nekatere cilje KO integrirati (jih eksplicitno tudi zapisati) v posodobljene VIZ programe in tudi učne načrte predmetov, pa tudi med naloge razrednika in oddelčnega učiteljskega zbora,
- v srednješolskih programih zagotoviti obveznost ponudbe KO kot OIV ali ID, ali morda celo kot izbirni modul ali predmet,
- ali bi tudi v prihodnje koordinacijo umeščanja KO v izvedbeni kurikulum šole in oblikovanje mrežnega načrta izvajanja bilo najbolj smiselno zaupati svetovalnim delavcem,
- ali bi se SD morali za KO posebej usposablјati, tudi na akademskem nivoju (posebni moduli), ali zgolj v okviru sistema nadaljnega strokovnega izobraževanja,
- zagotoviti, da tudi uresničevanje ciljev KO postane ena od odgovornosti pedagoškega vodenja šole oz. mora biti v pristojnosti vodstva šole ter strokovnih organov (učiteljski zbor, razrednik, strokovni aktivni) oz. ali lahko to pristojnost naložimo SD?

Viri:

- Bezić, T. idr. 2012. Vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi učenci OŠ. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Grgčić, D. 2011. Pomen in izhodišča vseživljenjske karijerne orientacije. *Andragoška spoznanja*. 1/2011.
- Rupar, B. idr. (2005). Načrtovanje in vodenje kariere. Ljubljana: ZRSŠ
- Meredith J. Greene. 2002. Recurring Themes in Career Counseling of Gifted and Talented Students. University of Connecticut. NRCGT.
<http://www.gifted.uconn.edu/nrcgt/newsletter/spring02/sprng022.html> (dostop: 10.10. 2014)
- Martins, D.; & Carvalho, C. (2014). Student perceptions about teachers' feedback in a career construction: a study in vocational education.. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology* 12 (2), 303-324 <http://www.investigacion-psicopedagogica.org/revista/new/english/ContadorArticulo.php?909>;
- Education and Career Guidance. Ministry of Education. Singapur.
<http://www.moe.gov.sg/education/programmes/social-emotional-learning/education-career-guidance/> dostop: 10.10.2014
- Izvajanje karijerne orientacije v OŠ, Vodena diskusija v študijskih skupinah za svetovalno delo v OŠ, 2012. [http://www.zrss.si/pdf/120612154047_vsebinsko_porocilo_karierna_orientacija_v_oš_-_rezultatih_diskusije_na_3_šs_oš_aprilmaj_2012.pdf](http://www.zrss.si/pdf/120612154047_vsebinsko_porocilo_karierna_orientacija_v_o_s_-_rezultatih_diskusije_na_3_šs_oš_aprilmaj_2012.pdf); Poročilo ZRSŠ, 2012 spletna stran- dostop 15.9.2014.
- Ključna kvalifikacija - Načrtovanje in vodenje kariere. 2003. Ljubljana. CPI
- NAGTY Careers- Careers Education and Guidance for Gifted and Talented Young People: Information for Teaching and Careers Staff. 2013.
<http://giftedphoenix.files.wordpress.com/2012/11/nagty-achieve-careers-guidance.pdf> (dostop: 10. 10. 2014)
- Primeri iz prakse, spletna učilnica za svetovalne delavce OŠ in SŠ, ZRSŠ.
<http://skupnost.sio.si/course/view.php?id=42>